

Alex Schulman: Mats Malm ser ut som om han svält en handgranat

Uppdaterad 2024-10-10 Publicerad 2024-10-10

1 min 21 sek Björn Wiman och Alex Schulman reagerar.

Börssalen ser ut som man tänkt sig, med ljuskronor och byster. Ju närmare klockan 13 vi kommer desto tystare blir vi och till slut viskar alla, som i en mardröm, skriver Alex Schulman som var på plats när årets Nobelpris i litteratur tillkännagavs.

Alex Schulman
Text

Vi som väntar på att den ständige sekreteraren Mats Malm ska komma ut genom dörren sitter som i en kyrka, det är långa bänkar på rad. Också stämningen är sakral, ett samlat lugn, som om man inte ville störa gudarna på andra sidan dörren,

om de fortfarande satt i samtal. Rummet, känt från tv, ser ut precis som man tänker sig. Guldkronor i taket, byster framför varje fönster, samma diffusa känsla av smuts som alltid när man klätt ett rum i guld.

Vi är många som kommit hit, snart är kyrkan full. ”Tack för i går”, säger någon mellan bänkraderna och en otäck känsla strömmar genom mig, av att alla i rummet sågs i går, fast utan mig, att de ska ses också i morgon.

Mats Malm har ännu inte riktigt hittat sin tillkännagivar-persona, det är känslan efter att man sett honom föregående år. Horace var tydligare, kom in med en jävla ledighet, som en vivör, dansade ut på lätta ben och pratade snabbt och på alla världens språk och försvann in igen. Sara Danius, mer dramatisk, såg till att spänna blicken i alla och envar i rummet innan hon öppnade sin pärm och meddelade pristagaren med darr på stämman, nästan som i stilla raseri. Peter Englund, lite mer pappa-aura när han dök upp i dörren, glad och lite glömsk, var la jag glasögonen.

Det man hittills sett av Malm; en smula mer inbunden än de andra, sammanbiten och lite tagen, som om han svält en handgranat och ännu inte var säker på om pluggen var utdragen eller inte.

Kvinnor från Svenska Akademiens kansli går oroligt runt med stenciler. Jag anar inte varför, fram och tillbaka med papper, men så lugnar de sig. Och ju närmare klockan 13 vi kommer desto tystare blir alla och till slut viskar de bara, som i en mardröm, viskar och tisslar så att det känns som att man kanske ska bli galen.

Jag ser dem framför mig nu, ser en samling uråldriga barn som sitter runt ett bord med sina låtsaspengar

Som jag förstått det avslutar Akademien samtalen i denna sekund. Peter Englund förklarade en gång på Instagram hur allt går till, och har man tagit del av informationen går det inte att glömma. De ses och delar ut silverjetonger till alla närvarande, ett slags låtsasmynt. När det ska röstas om Nobelpriset i litteratur är det så högtidligt att man får ytterligare en jetong. Och man röstar inte med någon simpel handuppräckning, nej, röster ska sänkas ner i ett särskilt sorts ”krus” och man har utsett en ”kansler” som har i uppgift att högläsa och räkna.

Man önskar att Englund aldrig berättat, de här människorna kan aldrig återfå sin värdighet, för jag ser dem framför mig nu, ser en samling uråldriga barn som sitter runt ett bord med sina låtsaspengar.

Bara någon minut innan klockan blir 13 händer nåt rätt festligt. Det visste jag inte, bakom raden av tv-kameror, i en del av rummet som spärrats av, dyker plötsligt ledamöterna upp. De sätter sig på rad i dunklet, tigande och fyllda av mörk energi, det är som i en film, de är skurkarna som vill se sitt eget dåd, bevittna hur den fruktansvärda planen fullbordas innan de åter försvinner in i skuggorna.

Malm kommer ut. Kamerasmatter och mummel. Årets Nobelpris tilldelas den sydkoreanska författaren Han Kang.

Scenen påminner om stora flygplatser när ett oväder dragit in och resenärerna samlas under den stora tavlan och plötsligt står det DELAYED överallt och det går ett sus och alla messar hem. Vi var en och samma kropp, samma väntande organism, men nu blir vi plötsligt ensamma satelliter, nästan ogina mot varandra, vi skjuter ut i lokalen åt olika håll. Några tassar till hörn och ringer, andra böjer sig mot sina telefoner, skickar sina sms. En liten grupp entusiaster sitter bara lyckliga kvar i bänkarna, med saliga leenden på läpparna. Tänk att det hände, att det äntligen blev Han Kang.

Mats Malm ser så enormt vänlig ut. Innan han försvinner ut genom samma dörr som han kom in hinner jag tänka: Har han krympt lite från förra året? Ännu mindre gester, ännu mer kortfattad, munrörelserna nu nästan helt borta. Det är som att han imploderar, snart finns han inte kvar, nästa år är han kanske helt borta, kvar finns bara hans silverjetong på golvet.

Text

Alex Schulman

Följ

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt